

tabula rasa

Ik doe het toch goed? Ouders en verkeersopvoeding

Dr. Bert Pol
Tabula Rasa

Onderzoek

- Waarom dit onderzoek?
- Ten behoeve van ontwikkelen van interventies
- Om ouders bewuster bezig te laten zijn met *verkeersopvoeding* van hun kinderen
- Onderzocht hoe het huidige gedrag er uitziet

Onderzoek met verschillende methoden (mixed methods)

- Internationale wetenschappelijke literatuur en onderzoeksrapporten
- Observatie-onderzoek:
  - *Op verschillende plaatsen en momenten*
- Vragenlijsten
- Diepte-interviews ouders: onderzoek expliciete en impliciete motivaties, waarden, overtuigingen

- Interviews praktijkdeskundigen (wijkagent, organisator verkeerslessen, ouder die lid is van verkeersteam van basisschool)
- Interviews (wetenschappelijke) experts

Belangrijkste bevindingen

Verkeersopvoeding is bij veel ouders niet top of mind

- Verkeersopvoeding is niet een onderwerp waar veel respondenten bewust mee bezig zijn
- ‘Low interest’ onderwerp
- Niet omdat men de veiligheid van zijn/haar kind onbelangrijk zou vinden
- Integendeel

Hoe komt het dat het een low interest onderwerp is?

- Men gaat er zonder nadenken van uit dat men het goed doet: goede aanwijzingen geeft en het goede voorbeeld geeft
- ‘Het zijn vooral anderen die het fout doen’
  - *hard rijden, over de stoep rijden*
  - *de gemeente die drempels moet plaatsen*
- Het gaat in de directe omgeving van de meeste mensen meestal ook niet mis met de kinderen in het verkeer
- Nadenken over ernstig ongeluk dat zou kunnen gebeuren is ook geen prettig onderwerp: vermijden erover na te denken

- Cognitieve capaciteit is niet oneindig: er is zo veel wat je aandacht vraagt
- En *Weten is nog geen doen*: WRR rapport 2017
- Overheid vraagt wel heel erg veel van burgers
  - *Meer dan ze aankunnen*
  - *Niet alleen de denkkraft, maar ook de 'doenkraft' van mensen is beperkt*
- Dus: verkeersopvoeding moet er ook nog eens bij

‘Ik doe het toch goed?’

- Dat wil niet zeggen dat men helemaal niets doet aan verkeersopvoeding
- Tot aan de middelbare schoolperiode geeft men kind wel uitleg als men samen naar school fietst (in de auto gebeurt dat minder)
- Verkeersopvoeding geeft men ‘terloops’, ‘op gevoel’: op de automatische piloot
- Maar dat wil niet zeggen dat ze het altijd het goede doen en het altijd goed doen: ze geven ook verkeerd gedrag door
- Gebaseerd op onjuiste aannames en gebrek aan kennis

Gebrekkige kennis en zelfinzicht

- Gebrek aan kennis hoe ze als ouder het beste verkeersopvoeding kunnen geven (*niet de goede dingen doen*)
- En gebrek aan kennis van verkeersregels en aan inzicht in eigen gedrag (*de dingen niet goed doen*)
- Onjuiste aannames:
  - *'Mijn kinderen snappen best wel waarom ik de regels wel eens aan mijn laars lap en dat zij dat niet moeten overnemen'*
  - *'Pubers trekken zich niks aan van wat ouders zeggen'*

Te positief beeld van eigen verkeersgedrag

- Veel ouders vinden van zichzelf dat ze het goed doen in de verkeersopvoeding en verkeersgedrag
- Maar uit observaties en interviews blijkt dat tegen te vallen
- Geen hand uitsteken, door rood rijden
- Ouders vinden voorbeeldgedrag wel belangrijk, maar zijn niet altijd consequent: geven in praktijk als het zo uitkomt slechte voorbeeld
- Bijv. telefoon aannemen op de fiets: 'leer ik hen later wel dat ze dat niet moeten doen'
- Aantal ouders vinden ook dat ze de situatie goed genoeg kunnen inschatten om soms door rood of tegen de richting in te fietsen

Opzoeken hoe het zit

- Niet veel ouders zoeken actief naar informatie over verkeersopvoeding
- Is ook niet gek als je denkt dat het goed gaat: geen reden om iets op te zoeken
- Er is wel informatie online, maar die is niet zo heel gemakkelijk vindbaar

Kortom

- Low interest onderwerp
- *Denken* dat ze goede aanwijzingen geven
- *Denken* dat ze het goede voorbeeld geven
- *Denken* dat het niet zo'n punt is als ze een keer tegen de richting in fietsen, etc.
- Gaat toch niet zo vaak fout?
- Waarom dan veranderen?